

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 28P/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222202342
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2022:1222202342.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Gašparovou vo veci spôsobilosti na právne úkony maloletého E. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XX, V. , dieťa matky O. Z., bytom Č. X, V. a otca U. X., bytom B. XX, V., na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Vazovova 7/A, Bratislava, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd návrh odmieta

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu, sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony maloletého E. X., nar. XX.X.XXXX týkajúce sa spôsobilosti samostatne vykonávať právne úkony vo vzťahu k štátnym, správnym, samosprávnym orgánom a samostatne pred nimi vystupovať, na právne úkony vo vzťahu k majetku, k uzatváraniu písomných zmlúv, zaväzujúcich ho k plneniu materiálnych alebo finančných záväzkov, hospodáriť so svojím majetkom, finančnými prostriedkami, rozhodovať o svojej liečbe vrátane psychiatrickej liečby.

2. Svoj návrh odôvodnil navrhovateľ nasledovne: Uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 27P/42/2020 zo dňa 21.04.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2020, súd zmenil zariadenie na výkon ústavnej starostlivosti na Centrum pre deti a rodiny V. - E., E. X, XXX XX V. zo F. G.-X. F. X. F., F. F. Y. Č. X, XXX XX F.. Maloletý má diagnostikovaný Aspergerov syndróm, prehnane reakcie na podprahové podnety, reaguje konfrontačne. Je sociálne naivný až infantilný, neprispôsobivý, pri konfrontácii s okolím, dominujú u neho afektívne raptý s heteroagresivito. U maloletého sa opakovane vyskytuje správanie proti prijatým spoločenským normám, experimentovanie s drogami, vyhľadávanie príležitostí užívania návykových látok, drobné krádeže. Vyskytuje sa u neho agresívne správanie voči svojmu okoliu, rodine. Svoje správanie si maloletý nedokáže uvedomiť, je výrazne naivný a ľahko ovplyvniteľný okolím pre trestnú činnosť. Maloletý bol opakovane hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení. Ide o dieťa s rozumovými schopnosťami v pásme podpriemeru. V CDR E. je maloletý umiestnený na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami. U maloletého sa vyskytujú aj úteky zo zariadenia, kedy vyhľadáva drogy, má nechránený pohlavný styk s neznámymi osobami, ktoré ho k sexuálnemu aktu donúti, čo u maloletého nevyvoláva príkorie. Prejavuje sa u neho nepoškodzovanie. Úrad práce, sociálnych vecí Bratislava vydal dňa 15.11.2019 lekárske posudok na maloletého, že ide o maloletého, ktorého zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť samostatnej skupine pre deti s duševnou poruchou, poskytovanú pobytovou formou v zariadení. Je držiteľom ŤZP preukazu. Maloletý má diagnostikovanú pervazívnu vývinovú poruchu rizikom dekompenzácie do porúch osobnosti, akútna stresová reakcia a hyperkinetická porucha správania, ide o dieťa u

ktorého sa nevie predpokladať a predvídať, čo je spúšťačom jeho nekontrolovateľného správania sa, reaguje jedine útokom alebo útekem. Maloletý E. nie je schopný samostatného života a vyžaduje si 24 hodinovú odbornú starostlivosť výlučne pobytovou formou v zariadení. V CDR je umiestnený od 28.04.2020 v špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami. Rodičia a širšia rodina sa o maloletého zaujíma, navštevujú ho v zariadení, absolvuje aj pobyty v domácnosti starej matky. Maloletý pre svoje agresívne a nevyspytateľné správanie, užívanie návykových látok, rizikového sexuálneho správania, ľahká ovplyvniteľnosť okolím sa nemôže vrátiť do svojho prirodzeného prostredia. Rodina začala vybavovať špecializované zariadenie pre maloletého, kam by mohol byť umiestnený po dovŕšení plnoletosti s 24 hod. starostlivosťou. Otec maloletého U. X., nar. XX.XX.XXXX súhlasil s tým, že bude opatrovníkom svojho syna. Matka maloletého O. Z., nar. XX.XX.XXXX súhlasí s tým, že otec bude opatrovník maloletého syna. Vzhľadom na opakované agresívne útoky na členov svojej rodiny, nerešpektovanie autorít a pravidiel, experimentovanie s návykovými látkami, seba-poškodzujúce tendencie, výrazný odklon od normy v zmysle duševnej patológie, suicidálnymi tendenciami. U maloletého afektívne repty vyúsťujú do prejavov s prvkami nielen autoagresie, ale aj výrazným ohrozením okolia. V jeho osobnosti dominuje výrazné egocentrické ladenie, výrazná znížená citlivosť pre potreby druhých. Jeho osobnostné predispozície mu neumožňujú celostné vnímanie a vyhodnocovanie situácie, ktoré sa okolo neho dejú. U. M. V.- psychiatrička, vo svojej správe zo dňa 29.03.2022 odporúča E. X. umiestniť do špecializovaného zariadenia s celoročným pobytom.

3. Písomným podaním zo dňa 23.5.2022 bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava požiadaný, aby písomne doplnil návrh a preukázal právny záujem na veci.

4. Písomným podaním zo dňa 15.6.2022 doručeným súdu dňa 17.6.2022 navrhovateľ doplnil návrh. V písomnom podaní uviedol nasledovné: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, podal dňa 19.04.2022 návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a určenie opatrovníka na Okresný súd Bratislava II z dôvodu, že u maloletého sa vyskytuje rizikové správanie vo vzťahu k užívaniu návykových látok, ktoré nekontrolovateľne užíva a pod ich vplyvom je ohrozujúci pre seba ako aj svoje okolie. V abstinenčnom období rovnako nedokáže korigovať svoje správanie a vyskytujú sa u neho ohrozujúce prejavy v správaní k sebe ako aj k svojmu okoliu. Maloletý má výrazný odklon od normy v zmysle patológie a suicidálne tendencie. Maloletý potrebuje aj po dovŕšení plnoletosti zabezpečiť zariadenie s 24 hodinovou starostlivosťou. Preto je potrebné maloletého po dovŕšení plnoletosti obmedziť v spôsobilosti na právne úkony a určenie opatrovníka, aby tak bolo zabezpečené jeho zotrvanie v zariadení a poskytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti. Úrad má za to, že je oprávnený predmetný návrh vo vzťahu k maloletému podať, pretože je v záujme maloletého ako aj spoločnosti aj po dovŕšení plnoletosti, aby mal zabezpečenú starostlivosť a adekvátnu zdravotnú starostlivosť v zariadení na to určenom 24 hodín. Máme za to, že pokiaľ sa ponechá rozhodnutie na maloletom po dovŕšení plnoletosti, môže to mať fatálne dôsledky pre jeho život a spoločnosť. Máme za to, že náš právny záujem vo veci vychádza aj z dôvodu, že sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela je súbor opatrení na zabezpečenie ochrany dieťaťa, ktoré je nevyhnutné pre jeho blaho a ktoré rešpektuje jeho najlepší záujem, odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehĺbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu, sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a poskytnutie pomoci v závislosti od závažných porúch a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba.

5. Podľa § 7 ods.1 CMP Účastníkom je ten, koho tento zákon za účastníka označuje.

6. Podľa § 8 ods.1 CMP Návrh navrhovateľa, ktorému nesvedčí účastníctvo podľa § 7 súd uznesením odmietne.

7. Podľa § 231 písm. a) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

8. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

9. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

10. Podľa § 233 ods. 1 CMP Návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem.

11. Podľa § 236 CMP Účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

12. Podľa § 237 CMP Blízka osoba alebo ten, kto osvedčí právny záujem, môže navrhnúť, aby ho súd pribral ako účastníka do konania. Súd návrhu vyhovie, ak to považuje pre vedenie konania a pre ochranu dotknutých práv za účelné.

13. Podľa § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

14. Podľa § 8 ods. 2 Občianskeho zákonníka Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

15. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

16. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

17. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

18. S poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia t.j. návrh odmietol. Zákon jasne definuje kto je oprávnený podať návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je to blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem. Je bezpochyby, že navrhovateľ nie je blízkou osobou ani poskytovateľ zdravotnej starostlivosti. V zmysle zákona o poskytovaní sociálnych služieb a definovaní poskytovateľa sociálnych služieb Úrad práce sociálnych vecí a rodiny nie je ani poskytovateľom sociálnych služieb. Na požiadanie súdu navrhovateľ (Úrad práce sociálnych vecí a rodiny) neosvedčil ani právny záujem. Okruh subjektov, ktoré majú právny záujem na rozhodnutí o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je širší ako blízka osoba. Ide o subjekty, ktorých postavenie môže byť bez rozhodnutia súdu neisté, ohrozené. Tento záujem existuje vtedy, ak navrhovateľ má postavenie subjektu právneho vzťahu, ktorý bude rozhodnutím dotknutý. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava síce v písomnom vyjadrení popísal svoj záujem na rozhodnutí, tento však popisoval všeobecnými vyjadreniami typu „ záujem spoločnosti, záujem maloletého, zabezpečenie starostlivosti“ a pod. Súd nespochybňuje, že Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava má skutočný záujem na situácii, v ktorej sa maloletý nachádza, tento záujem však nemožno zamieňať s právnym záujmom. Postavenie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava nebude rozhodnutím zmenené, nijako sa ho to nedotkne. Nedoťknutím súd má na mysli právne postavenie, nie prípadnú administratívnu záťaž. Pre úplnosť súd dodáva, že osoba o ktorej spôsobilosti sa má konať je maloletý, teda osoba, ktorá nemá úplnú spôsobilosť na právne úkony, pričom podľa názoru súdu tá skutočnosť, že maloletý v blízkej budúcnosti dosiahne plnoletosť nie je rozhodujúca. Súd síce môže začať konanie vo veci spôsobilosti na právne úkony, avšak vzhľadom na vek maloletého a hlavne vzhľadom na existenciu blízkych osôb, je súd toho názoru, že nie je na mieste začínať konanie a autoritatívnym spôsobom vstupovať do rodinných vzťahov. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je vážnym zásahom do práv jednotlivca a v tejto veci je podľa názoru súdu potrebné ponechať iniciatívu blízkym osobám-rodičom, ktoré budú týmto rozhodnutím spolu so svojim synom najviac dotknuté.

19. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.